

Dno 15/43/2008

KANNANOTTO

Opetusministeri Henna Virkkunen
Tasa-arvoasioista vastaava ministeri Stefan Wallin

**TASA-ARVOASIAIN NEUVOTTELUKUNTA HALUAA TURVATA NAISTUTKIMUKSEN ASEMAN
YLIOPISTOUUDISTUKSESSA**

Koulutus-, tiede- ja tasa-arvopoliittisista syistä tasa-arvoasiain neuvottelukunta toivoo *opetusministeriön ja tasa-arvoasioista vastaavan ministerin* varmistavan naistutkimuksen koulutuksen säilymisen tärkeänä osana suomalaista yliopisto-opetusta.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta pitää erittäin tärkeänä hallituksen tavoitetta edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa kaikessa päätöksenteossaan. Sukupuolentutkimuksen tuottama tieto on edellytys edistyksellisen tasa-arvopolitiikan toteuttamiselle. Hallituksen toimenpiteiden sukupuolivaikutusten arviointi ja tasa-arvo-ohjelman toteuttaminen edellyttävät naistutkimuksen tuottamaa uusinta tieteellistä tietoa. Naistutkimuksen rakenteiden säilyttäminen ja kehittäminen luovat perustan sukupuolentutkimuksen tekemiselle Suomessa.

1) Naistutkimus on sivuainepainotteinen ja kiistattomasti monitieteinen oppiaine, jolle on ominaista luovuus, monipuolisuus ja kriittisyys. Yhteiskunnallisesti erityisen vaikuttavaa naistutkimuksesta tekee sen runsas sivuaineopetus, johon osallistuu suuri määrä eri tieteenalojen opiskelijoita. Tätä kautta valmistuneiden sijoittuessa työelämään naistutkimuksen asiantuntemus leviää laajalti eri yhteiskunnan alueille. Tasa-arvon edistämiseksi tehtävä työ, mukaan lukien sukupuolivaikutusten arviointi, edellyttää sekä naistutkijoiden tuottamaa tutkimustietoa että naistutkimuksellista koulutusta saaneita asiantuntijoita.

2) Naistutkimuksen yksiköt ovat Suomessa usein olleet pieniä, yhden professorin ja yhden tai kahden lehtorin, yliassistentin tai assistentin oppiaineita. Tästä huolimatta ne ovat kehittäneet määrätietoisesti omaa profiiliaan ja menestyneet kilpaillen ulkopuolisen rahoituksen hankkimisessa erinomaisesti. Suomalaistutkijoiden osallistuminen alan kansainväliseen yhteistyöhön on aina ollut monimuotoista ja aktiivista. Ulkomaisia vierailijaluentoja on ollut paljon, ja suomalaisilla tutkijoilla on ollut kysyntää ulkomailla. Moni onkin vakiinnuttanut virkansa ulkomailla. Kokonsa puolesta suomalaisten naistutkimusyksikköjen on kuitenkin vaikea kilpailla suurempien oppiaineiden kanssa yliopistojen kovenevassa sisäisessä kamppailussa, jossa strategiseksi painoalueeksi pääseminen on edellytys opetusresurssien turvaamiseksi jatkossa.

3) Valtakunnallisen tasa-arvon tietopalvelun vakinaistaminen. Tasa-arvotyön toiminnan edellytysten parantamisen keskeinen kysymys on sukupuolentutkimukseen perustuvan tasa-arvon tietopalvelun perustaminen pysyväälle pohjalle. Tasa-arvon tietopalvelu on edellytys sukupuolinäkökulman valtatavirtaistamiselle, johon mm. hallitusohjelmassa on sitouduttu. Julkishallinnon lisäksi se palvelee poliitikkoja, tiedotusvälineitä, järjestöjä, kansalaisia sekä tutkijoita.

Vuodelle 2009 on varattu määräraha tasa-arvon tietopalvelun perustamista varten. Tulee varmistaa, että tasa-arvon tietopalvelulle saadaan riittävät pysyvät resurssit tulevien vuosien budjetteihin.

Kun yksittäiset yliopistot kehittävät tahoillaan tuloslaskentamallinsa ohjaamina strategisia painoalojaan, on mahdollista, että naistutkimus pienenä ja käytetyillä laskentakriteereillä tehottomaksi luokiteltuna oppiaineena tulee menettämään resursseja tai että siitä jopa luovutaan kokonaan paikallisilla ratkaisulla. Paikallisten päätösten lopputulos voi johtaa valtakunnallisesti tarkasteltuna oppiaineen tulevaisuuden kannalta ongelmallisiin ja koulutuspoliittisesti sekä tasa-arvopoliittisesti katsottuna epätarkoituksenmukaisiin seurauksiin. Tasa-arvopoliitiikan tulevaisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että naistutkimuksen asiantuntijoita koulutetaan yliopistoissa myös jatkossa. Hallitusohjelmassa ja hallituksen tasa-arvo-ohjelmassa mainittuja tavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa eikä toimeenpanna ilman naistutkimuksen erityisasiantuntemusta. Siksi on varmistettava että yliopistot ja Suomen Akatemia huolehtivat naistutkimuksen jatkuvuudesta.

Näistä syistä pidämme tärkeänä, että opetusministeriö ja tasa-arvoasioista vastaava ministeriö arvioivat yliopistojen rakenteellisen kehittämisen ohjelman sukupuolivaikutukset hallituksen tasa-arvo-ohjelman mukaisesti.

Heidi Hautala
tasa-arvoasiain neuvottelukunta
puheenjohtaja

Seija Turtiainen
Sukupuoli ja valta –jaosto
puheenjohtaja